

καὶ ἐξ ὧν προεκλήθη ἡ ἐπανάστασις. Τὸ ἡμέτερον ἔθνος εὐρίσκειται σήμερον ἐν τοιαύτῃ καθολικῇ ἀνακαινίσει οἷα παρέστη κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐν τῇ Γαλλίᾳ, τῇ ἠνωμένη καὶ μεγάλη, τῇ οὐδαμῶς ἠναγκασμένη νὰ μεριμνήσῃ πῶς νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐνόητα αὐτῆς, τῇ μὴ ἐχούσῃ νὰ παλαίσῃ κατὰ ξένων στοιχείων λυμαινομένων τὰ σπλάγγνα αὐτῆς, ἐν τῇ Γαλλίᾳ, τέλος, ἣτις μόνον περὶ ἰδρύσεως νέων πολιτικῶν, κοινωνικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν θεσμῶν προϋτίθετο νὰ φροντίσῃ; Ἡὐλομεν ἀληθῶς ἐκληφθῆ ὡς τὸ μωρότερον τῶν ἔθνων ἂν προϋβαίνομεν σήμερον ἀνά μέσον τῆς Εὐρώπης ἀνακηρύσσοντες ὅτι τοῦ ἔθνους ἡμῶν δυσπραγοῦντος ἕνεκα τῆς ἐπικρατήσεως τῆς δεῖνος γραμματικῆς ἢ ἀριθμητικῆς ἢ ἱστορικῆς μεθόδου ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει, ἀπεφασίσαμεν νὰ μεταβάλωμεν ταύτην καὶ προσδοκῶμεν οὕτω νὰ ἀντιστῶμεν κατ' ὅλων τῶν ξενικῶν πλεκτανῶν καὶ ἐπιδρομῶν. Τὰ γράμματα καὶ ἡ πνευματικὴ πρόοδος ὑπῆρξαν πάντοτε δι' ἡμᾶς δικαίως καὶ ὑπερήφανος τίτλος ὑπεροχῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ περιφανές δεῖγμα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἰκανότητος ἐνώπιον τῆς Εὐρώπης, ἣτις κατὰ τὰ τελευταῖα μάλιστα ἔτη ἐθαύμασε τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἡμῶν ἐνέργειαν καὶ πολλὰ αἴσια εἶπεν περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμῶν ἐκτιμήσασα ἰδίως τὰς ἕξεις ἡμῶν περὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν τὴν ὑπὸ τῶν Συλλόγων διοργανωθεῖσαν. Ἀλλὰ τὰ γράμματα καὶ ἡ πνευματικὴ πρόοδος, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρέθη, δὲν εὐρίσκονται σήμερον παρ' ἡμῖν ἐν ἀπελπιστικῶς νοσηρᾷ καταστάσει ἢ δὲ προσωρινῇ αὐτῶν χαλάρωσις εἶναι προϊόν τῆς γενικῆς καταστάσεως τῶν Ἀνατολικῶν πραγμάτων, προέγχεται κυρίως ἐκ τῆς δυσθυμίας μεθ' ἧς βλέπομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀδίκουμένους ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν καὶ θέλει εὐθὺς ἀμείσθαι